

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Назарій ГОЛОВАЦЬКИЙ

*старший викладач кафедри адміністративного, фінансового
та інформаційного права юридичного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна*

У сучасному цифровому середовищі питання захисту персональних даних набуває особливої актуальності. Швидкий розвиток інформаційних технологій, масова цифровізація державних послуг та зростання обсягу обробки персональної інформації створюють нові виклики у сфері забезпечення конфіденційності та безпеки даних. З огляду на це, ефективне публічне адміністрування у сфері захисту персональних даних стає необхідною умовою дотримання основоположних прав людини та правопорядку в інформаційному просторі.

Особливу роль у цьому процесі відіграють органи публічної адміністрації, які реалізують політику захисту персональних даних, контролюють дотримання законодавчих вимог та впроваджують відповідні адміністративно-правові механізми. Важливість ефективного управління в цій сфері зумовлена не лише внутрішніми потребами правового регулювання, а й міжнародними зобов'язаннями держави, зокрема імплементацією європейських стандартів у національне законодавство.

Категорія «адміністрування» походить від лат. *administro* – керую і означає керівництво, управління, завідування.¹

Поняття «публічне адміністрування» пішло із зарубіжної літератури. Спочатку переклад терміну «*Public administration*» був однозначним – «державне управління», згодом було досліджено, що це поняття має полісемантичний характер і залежно від контексту перекладається ще як «публічне адміністрування» та «публічна адміністрація» і навіть «суспільне управління», «управління на державному та місцевому рівні», «громадська адміністрація». Це стосується і термінів «*public*» і «*administration*». У словнику Мюллера надано п'ять дефініцій «*public*» в якості прикметника: суспільний, державний; народний,

¹ Термін «адміністрування» Економічна енциклопедія «Словопедія». URL: <http://slovopedia.org.ua/38/53392/377011.html>

загальнонародний; публічний, загальнодоступний; комунальний; відкритий, гласний.²

Згідно глосарію ООН публічне адміністрування має багато визначень. На думку деяких авторів публічне адміністрування полягає в централізованій організації виконання державної політики та програм, а також координації діяльності персоналу. Інші фахівці в галузі державного управління визначають, що публічне адміністрування пов'язане з втіленням у життя законів та інших норм, прийнятих законодавчими органами держави. Треті стверджують, що публічне адміністрування використовується в управлінській, політичній та правовій теорії і є процедурою у виконанні дій законодавчої, виконавчої та судової гілок влади з метою здійснення державного регулювання та надання послуг населенню.³

За даними ООН публічне адміністрування має два тісно пов'язаних значення:

1) цілісний державний апарат (політика, правила, процедури, системи, організаційні структури, персонал тощо), який фінансується з державного бюджету і відповідає за управління та координацію роботи виконавчої гілки влади, і його взаємодію з іншими зацікавленими сторонами в державі, суспільстві та зовнішньому середовищі;

2) управління і реалізація всього комплексу державних заходів, що пов'язані з виконанням законів, постанов і рішень уряду та управління, пов'язаних з наданням публічних послуг.⁴

Т. Кондратюк визначає публічне адміністрування як підсистему соціальної системи, складник суспільства, чие функціонування та розвиток перебувають під потужним впливом з боку всіх інших сфер суспільної життєдіяльності.⁵

У широкому сенсі під публічним адмініструванням розуміють всю систему адміністративних інститутів із ієрархією влади, за допомогою якої відповідальність за виконання державних рішень спускається зверху донизу.

Тобто публічне адміністрування – це скоординовані групові дії з питань державних справ, які: пов'язані із трьома гілками влади

² Термін «публічний» Словник Мюллера. URL: http://slovarus.info/eng_m.php

³ Глосарій Програми розвитку публічного адміністрування ООН. URL: <http://www.unpan.org/DPADM/ProductsServices/Glossary/tabid/1395/language/en-US/Default.aspx>

⁴ Босак О.З. Публічне управління як нова модель управління у державному секторі. Державне управління: теорія та практика: Збірник наукових праць. Х.: Вид-во «Магістр», 2010. № 2. С. 129-137

⁵ 5. Кондратюк Т.В. Становлення порівняльного публічного адміністрування як теоретико-методологічного напрямку до– слідження механізмів державного управління. Науковий вісник Академії муніципального управління: Збірник наукових праць, серія «Управління». К. 2010. № 3. С. 297–305

(законодавчою, виконавчою і судовою; мають важливе значення у формуванні державної політики; є частиною політичного процесу; значно відрізняються від адміністрування у приватному секторі; пов'язані із багаточисельними приватними групами та індивідами, які працюють у різних компаніях та громадах.

У вузькому розумінні публічне адміністрування пов'язане із виконавчою гілкою влади і розглядається як: професійна діяльність державних службовців, яка включає всі види діяльності, спрямовані на реалізацію рішень уряду; вивчення, розробку та впровадження напрямів урядової політики.⁶

Як влучно відмітила Колесникова К.О., за період розвитку України як незалежної країни теорія державного управління накопичила певний набір понять і термінів, які використовуються широким колом фахівців і громадян. Терміни «публічне управління (врядування)», «публічне адміністрування», «публічна адміністрація» з'явилися в управлінській науці порівняно нещодавно. Незважаючи на активне дослідження цих категорій, вони, на думку багатьох науковців, не мають певного однозначного трактування. Зараз дуже популярно вживати ці терміни, хоча, за словами вчених, мало хто може достовірно сказати і обґрунтувати різницю між публічним та державним управлінням, публічним і державним адмініструванням, управлінням та адмініструванням, публічною та державною адміністрацією.

Введення нових понять у науку відображає реалії сьогодення. З розвитком державності та ускладненням правової системи все більш виявляється тенденція посилення ролі публічних засад у суспільному житті. У багатьох країнах спостерігається загальна закономірність визнання загальнонаціональної значущості публічної сфери та ролі держави в суспільному прогресі. У центрі увазі постає людина як громадянин розвинутої демократичної держави.⁷ Багато термінів запозичуються із зарубіжних, в основному європейських країн тому, що модель сучасної європейської держави була створена на базі публічного адміністрування, яке спирається на засади громадянського суспільства, демократичні цінності й основи правової держави.⁸ І саме тому в

⁶ Зарубіжний досвід публічного адміністрування: метод. рек. / за заг. ред. Н.М. Мельтюхової. К. НАДУ, 2010. С.4

⁷ Колесникова К.О. Публічне адміністрування в Україні: огляд літературних джерел: Теорія та практика державного управління. 2013. Вип. 3. С. 112–119. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2013_3_18

⁸ Оболенський О.Ю. Провісники нового публічного управління/ Розвиток публічного адміністрування на засадах менеджменту: європейський контекст: матеріали наук.-практ. конф. м. Дніпропетровськ, 15-16 трав. 2009 р. / за заг. ред. С.М. Серьогіна. Дніпропетр. ДРІДУ НАДУ. 2009. С.4

практиці зарубіжної науки публічного адміністрування є досвід, який можна використовувати під час реформування системи державного управління нашої держави.

Багато з цих понять упроваджуються в результаті механічного перенесення в теорію державного управління зарубіжної термінології («калькування»), що невдовзі може стати суттєвою перешкодою на шляху адекватного відображення реалій у вітчизняній політико-адміністративній сфері.

Публічна адміністрація у сфері захисту персональних даних охоплює розгалужену систему владних суб'єктів (органів та посадових осіб), котрі, поряд із вирішенням загально-управлінських питань, реалізують специфічні напрями адміністрування в сфері обробки та захисту персональних даних. До цієї системи входять: Верховна Рада, Президент, Кабінет Міністрів, уповноважений Верховної Ради України з прав людини, центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування.

За результатами дослідження можна зробити висновок, що публічна адміністрація являє собою систему суб'єктів владних повноважень, зокрема посадових осіб, які виконують владно-розпорядчі функції. Інструментами її діяльності є способи та засоби, за допомогою яких ці суб'єкти забезпечують належне виконання покладених на них завдань.

Таким чином, у сфері обігу персональних даних публічна адміністрація зобов'язана неухильно дотримуватися всіх норм чинного законодавства, забезпечуючи належний рівень їхнього захисту та запобігаючи можливим порушенням.